ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ
ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՆ
Պիր սէնէլիք . . . 450 ղշ.
Ալթը այլըգ . . . 230 »
Իւչ այլըգ . . . 120 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապըյլէ
ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՆ
Պիր սէնէլիք . . . 530 ղշ.
Ալթը այլըգ . . . 270 »
Իւչ այլըգ . . . 140 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապըյլէ
Բօսթա ուճրէթի տախիլ տիր ։

Մէմալիքի էճնէպիյէյէ վէ գայիմէ թէտավիւլ իթմէյէն փիյասալարա, ամմա պէտէլի վէ խարճ բօսթա ուճրէթի, միքտարը խալիս օլարագ աւեգ օլունաճագ տըր ։

2 ղրուշլուգ գայիմէ

ԹԷՐՃԻՒՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԻՒԼՔԻՅԷ ՊՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ՆԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ
Պէհէր սաթըրը իչիւն
1 վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 10 ղ.
3 ինճիւ սահիֆէյէ 6 »
4 ինճիւ սահիֆէյէ 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապըյլէ
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումումիւ սարրաֆիյէյէ այիտ օլան իլանաթըն պէհէր սըրասը
2 վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղշ.
4 ինճիւ սահիֆէյէ 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապըյլէ

Մէվատտը նաֆիյայա տայիր մուսպահասա(?) մէճճանէն գապուլ օլունաճաղը կիպի, տէրճ օլունմայան էվրագ սահիպլէրինէ իատէ օլունամազ ։

2 ղրուշլուգ գայիմէ

Իտարէխանէսի վէ մաթպաասը, Աթմայտանը(?) Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսքի Պապը Զապթիյէ սօգաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր ։ — Ղազէթանըն ումուրը խուսուսիյէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քաաֆֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ծիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմասը կիպի, քաաֆֆէյի մէքթուպլար տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէլի իթթիգա իտէր ։

ԱՍԻԹԱՆԷ 13 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Տիւնքի թէլէկրաֆլարըն պիզէ էն մուհիմմի, էն թաաճճիւպէ շայեան օլանը վէ էն զիյատէ գիյնէրի(?) գարըշտըրանը փետրվար 21 թարիխի իլէ Լօնտրատան չէքիլէն օլունան պիր թէլէկրաֆ տըր ։ Պու թէլէկրաֆ իւչ տէօրթ կիւնլիւք եախի իսէ տէ, մէմուլ իթմէյիզ քի, պու իւչ տէօրթ կիւն զարֆընտա օնուն ահքեամընը թէպտիլ իտէճէք պաշգա պիր մուամէլէ տէ վուգու պուլմամըշ օլսուն ։

Պիզ պուրատա, Ինկիլիզ իլէ Ֆըրանսըզ Թօգվիլ բլանը իւզէրինէ իթթիֆագ իթմիշ տէ պիլիրքէն, Ինկիլիզ մալիյէ նազըրը, Ինկիլիզ մէպուսան գամարասընտա պաշգա պիր ահէնկ կէօսթէրիր ։

Միւշարիլէյհ տէր քի, «գապինէթ Մըսթըր Հարիսընը (բըլահաթը մալիյէ գոմիսիօնունտա օլան Ինկիլիզ ազասընը) տէվլէթի(?) Ալիյէնին ահվալը հագգընտա մալիյէսինին թէֆթիշինէ մէմուր թային իթմիշ իսէ տէ, պու պապտա մուավէլէ յէհտէն հէնիւզ պիր թէքլիֆ բարըքթօ(?) ալամամըշ տըր» ։

Պաւէհու(?) իլավէ իտիւպ(?) տէր քի, «բարլամէնթօյու իզնիզ Օսմանլը մալիյէսի հագգընտա պիր թահրիտ(?) ուլթընա կիրէմէ եէճէյիմիզ տէրքեար իսէ տէ, իսթիգրազա թէէմինաթ օլաճագ վարիտաթըն նէզարէթինէ գօմիսէրլէր նասպ իթմէմիզին, պունա, եանի բարլամէնթօյու իզնիզ պիր թաահհիւտէ(?) տօգունուր եէրի եօգ տուր» ։

Հանկը իսթիգրազ տըր պու, չիւպհէսիզ պունտան պիր իքի այ ագտէմ լագըրտըսը(?) կէչէն 20 եա 25 միլեօն լիրալըգ Ինկիլիզ իսթիգրազը տըր, չիւնքի բարլամէնթօտէն լազըմ կէլէն իզինի(?) մահզա պու իսթիգրազ իչիւն իտի վէ պունա պիր խայալ(?) տախի չու տուր քի, միւշարիլէյհ իւթամընտա(?) չէօյլէ սէօյլէր, «գապինէթին վագթը օլմատը տահա Թօգվիլ բլանընը թէտգիգ իթմէյէ» ։

Տէմէք օլուր քի, կէչէն ճիւմաայա գատար օլսուն Ինկիլիզ գապինէթի տահա Թօգվիլ բլանընըն նէ օլտուղունու պիլէ պիլմէյօրմուշ, վէ կէօնտէրէճէյի գօմիսէրլէրի տախի քի պիզ Թօգվիլ իսթիգրազը իչիւն ղանն իտէյօրտուգ, օ իսէ Ինկիլիզ իսթիգրազը իչիւն իմիշ ։ Նէ գատար եվիրսէք, չէվիրսէք, չու եէէրաֆա(?) պիր մանա վէրմէքտէ աճզիմիզի իգրար իթմէքտէն պաշգա պիր չէյ իտէմէյիզ ։

Պու ճիւմլէ իլէ տիւնքի Թօգ-վիլ-Պօֆէրսա(?) պու մասալէի մուհիմմէ հագգընտա կէօրիւլէն պիր պէնտ քի, մէսէլէյէ պիր ազ ըշըգ վէրէպիլիր ։ Ղազէթէյէ(?) մէզքիւր գայիտէյէ, միւսիւ Թօգվիլին քէնտի բլանը հագգընտա Ըսթամպօլտա եաղընտայի(?) էֆիյէլէրլէ(?) Ինկիլիզ սէֆարէթխանէսինէ նէ օ գատար սաղլամ կէօրինմիշ չաքըր(?), վէ նէ տէ օ գատար քաաֆի, վէ բլանը հագգընտա տախի պազը մէրթէպէ թաարիզաթա պուլունմուշ կէօրինիւրմիշ ։

Մէզքիւր ղազէթանըն գավլինճէ, մէզքիւր էֆիյէլէր(?) հագգընտա Ինկիլիզ, Ֆրանսըզ, վէ Օսմանլը գապինէթլէրի պէյնինտէ էլան պիր միւքալէմէ աչըլմըշ տըր, վէ պու միւքալէմէ խիթամպէգիր օլմաղըճա, Թօգվիլ իսթիգրազը տա (8 միլեօն լիրա) վէ բլանը տա իճրա օլունամայաճագ տըր ։

Տիմէք քի չիմտիքի հալտէ պու 8 միլեօն իսթիգրազ տա մէշքիւք տիր, եէրմի միլեօն տա, Թօգվիլ բլանը [illegible] եօյլէ իսէ, գաչ տէֆա տըր տէթէյէմմիւզ(?) քի, բէսմի իլանը կէօրիւլմէտիքճէ պու մագալէ բլանլարա իթիմատ ճայիզ տէյիլ տիր, հալպուքի պունտա պիլէ նօգսանըմըզ վար ըմըշ, չիւնքի 8 միլեօն իսթիգրազըն միւճաւէլէսի(?) բէսմէն(?) տախի կէչէն հաֆթա իլան օլունտու իտի, լաքին Թօգ-վիլ-Պօֆէրսըն սիւնտիքի պէնտի օնու տա մէշքիւք պըրագըմըշ տըր ։

Պունուն իլէ պէրապէր չուրասը տա էսահ տըր քի, մատէմ քի չիմտի իւչ տէվլէթ տէ պունուն իւզէրինէ սէօյլէշիյօր, գապիլ տէյիլ տիր քի տէվլէթի Ալիյէնին մալիյէսինէ եէքէտ(?) օլան պիր բլան, պաշգա չըգամասըն, իլլա մուդթալագ պիր չէյ օլաճագ, պիր բլան մէյտանա չըգաճագ տըր, ամմա հանկըսը, պունու պէեան իտէմէզ, իւչ տէվլէթին գարարը օլտուղունտան, օ գարար մէյտանա չըգմայը քի, հագիգէթի հալ աղլաշըլըն ։

Տիւնքի պիր թէլէկրաֆ տախի, Լոնտրա մէսէլէսի հագգընտա գապինէթլէր պէյնինտէ միւզաքէրէ տէվամ օլունտուղունու խապէր վէրիր, վէ չիւնքի Լօնտրա գօմիսիօնը թաթիլ իթմէքտէն պէրու հալա աղալը(?) մէշվէրէթէ պաշլայամամըշ տըր տէնիյօր, տէմէք օլուր քի, մատամ գըմէն(?) օլսուն թէվաֆուգտա տավիրէնէ իդալէ(?) օլմըշ տուր վէ պու տա գէնա պիր խապէր տէյիլ տիր ։ Պու վէսիլէ իլէ չունու տա տէքրար իտէլիմ քի, պու մագալէ մէսէլէլէր թէֆքի(?) մաղաֆիզ(?) օլմամազա(?), եանի Լօնտրա, Աւստրիա, վէ Պուլկարիստան իշլէրի պիթմէտիքչէ, պալաէ մէզքիւր իսթիգրազլարըն հէր հանկիսի իչիւն օլուր իսէ օլսուն, էվրօպայա էմնիյէթ պէյէնտիրմէմիզ պիր ազ կիւճ օլաճագ տըր, չիւնքի նասըլ քի Թօգ-վիլ-Պօֆէրսըն [illegible] տէ պէյէնտիրմէյի(?) իթմիշ, մալիյէսի օլունան էմնիյէթ, սէնէլի պէշ միլեօն լիրա իչիւն օլուպ, տէվլէթ եէնէ պիր սըրայա կէլիպ տէ պունու տա վէրէմէզ օլուր իսէ, նէ թարաֆա(?) կիտիլիր(?) տէ ... [illegible] տըր ։

* *

Մըսըրտա, Նուպար բաշա իսթիֆա իթմիշ քէն սօնրա, Էֆէնտէ Շէրիֆ բաշանըն խարիճիյէ նազըրը նասպ օլունտուղու մալիւմ տիր, լաքին Նուպար բաշանըն մէմուրիյէթի իքի իսէ, պիրիսի մէճլիսի վիւքէլա րէյի- [illegible] գըլըգը ։ Կէօրինիւր քի խըտիվ Շէրիֆ բաշայը խարիճիյէ նազըրը նասպ իթմէքլէ, վիւքէլա րէյիսլիյինի տէ պէր սապըգ քէնտի իւզէրինտէ իպգա իթմիշ տիր, չիւնքի տիւնքի պիր թէլէկրաֆնամէ Օպզէրվէր(?) ղազէթէսինտէն նագլէն տէյօր իմիշ քի, Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ գապինէթլէրի խըտիվին րէյիսի վէքիւլլէ օլմասընը գապուլ իթմէյէճէքլէր տիր ։

* *

Իթալիա գապինէթի տախի Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ կիպի Ասիթանէյէ իքի մալիյէ գոմիսէրի կէօնտէրմէք թալէպինտէ իմիշ ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

Լօնտրա, 23 փետրվար

Օպզէրվէր ղազէթասը, Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրանըն Խըտիվի Մըսըր հազրէթլէրինին մէճլիս րիյասէթինի գապուլ իթմէմէքլէրինին սէպէպի վէ իտարէյի զաթիյէյի թէրքիպէտէն(?) խուսուլ օլունմամասը լազըմ օլտուղունու իլավէթէն(?) թէրմիմ(?) էյլէմիշ ։

Սօֆիա, 24 փետրվար

Տիւնքի կիւն պրէնս Տօնտուքօֆ Գօրսագօֆ, Պուլկար միւթէվէքքիլ մէճլիսինի, Էվրօպա տէվլէթլէրինին գօմիսէրլէրի նէզարէթինտէ քիւշատ էյլէմիշ, պու պապտա պրէնսին իրատ էյլէտիյի(?) նութգունտա «քէնտի էֆքեարը մախսուսէմիզ(?) իսթիգլալ իթմէսինին նիզամաթը թահրիր(?) իտիլմիշ(?) իտէճէք(?) ... պու պապտա էֆքեարը ումումիյէնին հաքիմ օլաճաղընա» տայիր սէօզլէր(?) պուլունմուշ տըր ։

Տէվլէթի Ալիյէ միւրախխասլարը մէճլիստէ հազըր իտիլէր ։

Բումէլիյի Շարգի թարաֆընտան կէօնտէրիլէն մէպուսլար օնլարըն մագամընտա պուլունուրլար ։

Պաշվէքիլ պրէնս Տօնտուգօֆ Գօրսագօֆ, Պուլկար ազալըգընը պէնտի կէչիճի իճրա իթմիշ տիր ։

(Բէօյթէր Աժանսընտան)

Բարիս, 24 փետրվար

Այան գօմիսիօնու, գաթէն մէզգուր(?) մէճլիսի թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ օլան Գօմիւն մահքիւմլէրինին աֆվը ումումիսի լայիհասընը հէմէն միւթթէֆիգ(?) միւլահազա(?) իթմիշ տիր ։ Ումումէն գապուլ օլունաճագ(?) կէօրինիւր, իքի գըսըմ(?) 5 ֆայիզլի էսհամըն իքի գըսըմ(?) 4[1], ֆայիզլի էսհամա թահվիլի, գաթէ եաղըն վագըթտա վուգու պուլաճագ տըր ։

Վիէննա, 24 փետրվար

Բօլիթիշէ Գօրէսբօնտէնց(?) ղազէթասընըն պէյանընա նազարան, Ինկիլթէրրա գապինէթի Թարաֆընտան լօրտ Տիւֆէրինին Ս. Բեթերսպուրկա վուգու պուլան մէմուրիյէթի Ինկիլթէրրա տէվլէթի իլէ Րուսիա տէվլէթինին Վասաթ Ասիատագի մայիրէյի(?) նուֆուզլարընըն թահտիտի հագգընտա [illegible] գավէլէնին թէճտիտի(?) միւզաքէրէսինտան իպարէթ տիր ։

Կալէթ տը Վիէն ղազէթասը, միրալայ Թէօմէլին Գարաաղաճ(?) հուգուգ(?) մէթի նէզարէթինտէ օրթա էլչի օլտուղունու պէյան իտիյօր ։

Փէթէրսպուրկ, 24 փետրվար

Խարգօֆ վալիսի պրէնս Գրաբօթքինին(?) սըհհաթի մէյուս օլունաճագ տէրէճէտէ(?) տիր ։

Փետրվար 23տէ պուլաշըգ(?) էերլէրտէ վէպայա թուտուլան օլմամըշ տըր ։

Մալթա, 24 փետրվար

Եունանիսթան, Գըպըռըս(?), Թունուս վէ Մըսըր թէվարիտաթը իւզէրինէ վազ օլունան գարանթինա ըէֆ օլունմուշ տըր ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւնքի կիւն խարիճիյէ վէ մէարիֆ նազըրլարը, վէ Ավուգաթ(?) րիա սէֆիրի վէ սէֆարէթ միւսթէշարը հազըրատը(?), Աւստրիա մէսէլէսինտէն սօլայը(?) Պապը Ալիտէ իճթիմա իթմիշլէր տիր ։ Պու մէսէլէնին հալլի, տահա իւչ տէօրթ գօնֆէրանս միւհթաճ օլտուղու բէվիչէ(?) հալտէն անլաշըլմագտա տըր ։

—Պու քէրրէ սաթըլաճագ հազըրէթլէրի ումում տէվայիրի(?) թէվլէթէ թէգտիմ(?) կէօնտէրէճէքլէր, չիմտի գաչ մէմուր պուլունտուղունու վէ նիհայէթ գաչ մէմուր իլէ իտարէ օլունապիլէճէքլէրինի միւթէհասսըս(?) պիրէր ճէտվէլ թանզիմինի էմր պույուրմուշլար տըր ։

—Ասայիշ իտարէ օլունտուղունտա, սապըգտա(?) Շահանէնին մէգտարը 130,000 բաստէլէրինէ էնտիրիլէճէք տիր ։

—Գարատէնիզտէն վիրգաս(?) իւէն վաբօրլար հագգընտա Անատօլու գավագընտա պիր գաչ կիւն գարանթինա իճրա օլունմագտա օլտուղու խապէր ալընմըշ տըր ։

—Մուամէլաթը մալիյէնին թէտգիգը իչիւն պու քէրրէ թէշքիլ օլունան մուվագգաթ գօմիսիօն, բալահաթը մալիյէ գօմիսիօնունտան պաշգա պիր հէյէթ օլուպ, իշպու էէնի գօմիսիօնուն աշար ուսուլունու վէ սայիր մուամէլաթը մալիյէյի թէտգիգէ մէմուր օլտուղու վէ-էրտա կէօրիւլմիշ տիր ։

—Պազը մէմուրիյէթլէ Եանիա թարաֆլարընտա պուլունան Գօրսա գօմիսէրի Ապէտտին պէյ աւտէթ թէբսաատէթ(?) կէլմիշ տիր ։

—Ֆրանսա տէվլէթինին վէպա խասթալըղը միւնասէպէթիյլէ, Րուսիատան մաաթա սէվահիլտէն կէլէն կէմիլէր իչին վազ իլէտիլ(?) գարանթինա միւտտէթի, եաղընտա իքի կիւնէ թէնզիլ օլունմուշ տուր ։

—Լօնտրատա պուլունան Օսմանլը եախուտ համիլլէրինին պու կիւն իչին պիր մէճլիսի մախսուս ագտ էյլէտիյի գարարընտա պուլունտուղու պարը թէլէկրաֆ հավատիսինտէն տիր ։

—Գըլչ մուհասիպէթի(?) թաթիլ իթմիչ օլան Թայէրինի հուսուսի գօմիսիօնունուն, եէնէ իֆայը մէմուրիյէթ իթմէսի զէմանը եաղլաշմըշ օլտուղունտան, գօմիսիօն հէյէթինին մահէլլի մէմուրիյէթինէ ավտէթի, Րուսիա տէվլէթի թարաֆընտան տիւնքի կիւն պա թէլէկրաֆ թալէպ օլունմուշ տուր ։

—Կէչէն ճումավար աքը զարֆընտա Սէլանիք վիլայէթինճէ էշգըեա էլինտէ 25 ատէմ մագթուլ 5 մէճրուհ վէ 4 ատէմ էսիր օլուպ, պունլարտան պիրի գատըն, 14 ի իսլամ, վէ 11 ի խրիսթիեան օլտուղունու, վէ էշգըեանըն իսէ Րում վէ Պուլղար հայտուտլարը խուտուտու(?) կինի Ուլանի(?) ղազէթասը եազըյօր ։

—Ճումաա կիճէսի կիրիտէն բօրթուգալ հուքիւմէթինին կէլէն պիր սէֆինէ, Չէյլան(?) Պուրնու եանընտա գարաեա աթըլըպ, թայֆէլէրի գուրթուլմուշլար իսէ տէ, սէֆինէ վէ հումուլէսի գուրթուլամայըպ, սահիլի պօյըան պօյա իսթիֆա իտէն բօրթուգալը մուհաֆըզլէր թարաֆընտան թօբլանմըշ տըր ։

ԻԼԱՆ

Պէյ օղլունտա Սագըզ-Աղաճը ճատտէսինտէ, Բէրէ Մէհէմմէտ սօգաղընտա եաղընըզ 518 ղըրուշ արսա սաթըլըգ օլուպ, իսթէյէն իլէն լազըմ Զարչըլը քէսպիրատ(?) Գուեումճուլարտա 34 նումէրօլու սարրաֆ Լէվոնի Զարմայրեան Եագօբ աղա իլէ բազարլըգ իտէպիլիր ։ 5—5

ՄԷՍԷԼԷՅԻ ԷՐՄԷՆԻԱՆ

(484 Նումերոտան մապաատ վէ էսնու)

Կէչէն սէնէ Նիսանըն պիրինտէ հէնուզ մունվագգաթ Այասթէֆանօզ ահտնամէսի հիւքմիւ ալթընտա իտիք, վէ Պէրլին գօնկրէսի հէնուզ պիր խիւլեա եա թասավվուր հալինտէ օլուպ, վուգու պուլաճագ մը պուլմայաճագ մը, վէ վուգու պուլսա տա, Այասթէֆանօզ ահտնամէսինի ֆէսխ մի իտէճէք, թատիլ մի, եախօտ Րուսիա պունլարըն հիչ պիրինի գապուլ իթմէյիպ տէ, մուհարէպէյէ տէվամ մը իտէճէք, պու մէսէլէլէրին ճիւմլէսի նամալիւմտէ իտի։

Էրմէնի միլլէթի իլք տէֆա քէնտինին պիր ահտնամէտէ զիքըր օլունտուղունու, վէ մէթպուու մուֆախխամըրըն քէնտիսի իչիւն պիր թահիւտ ալթընա կիրտիյինի կէօրտիւքտէ, տէվլէթինէ վէ միլլէթինէ սատըգ օլան թադըմըն իլք տուշիւնճէսի չու օլտու քի, մատէմ քի չիքեայէթ միւճէրրէտ Քիւրտտէն, Չէրքէստէն վէ պաշըպօզուգտան իտի, վէ մատամ քի տէվլէթին թահիւտիւ տախի միլլէթի պունլարըն թաատտիյաթընտան գուրթարմագ իչիւն իտի, միլլէթէ տէ պունճա ղավղալ արասընտա միւմքին մէրթէպէ տէվլէթէ պար օլմայարագ, քէնտի քէնտինի մուհաֆազա իթմէյէ տէ պիր մըգտար սէլահիյէթ վէրիլսին։ Էօյլէ պիր սէլահիյէթ քի, հէմ թապիի տիր, հէմ մէշրու վէ հէմ տէ գանունի. չիւնքի քէնտի քէնտինի մուհաֆազա իթմէք, տէյիլ էչրէֆը մախլուգաթ օլան ինսանա, իլլա էն էտնա հայվանաթա տախի պիր հագգը թապիի տիր. վէ չիւպհէսիզ պու հագգա մէպնի տիր [illegible] թէմէտտին միլլէթլէրին գանուննամէլէրինտէ, պիր շախսըն իւզէրինէ գաթլ գաստը իլէ կէլէն սախէր շախսը, օլ պիր շախս մուհաֆազայը նէֆսի իչիւն օնտան էվվէլ տավրանըպ թէլէֆ իթտիքտէ, քիւլլիյէն մազուր տուր։

Հէր նէ իսէ, պու մատտէ իւզէրինէ սօզրա երինէ կէլէճէյիզ, շիմտիլիք շունու տիմէք իսթէրիզ քի, տիւնքի կիւն թէքմիլինի թէքրար սէրճ իթտիյիմիզ պէնտ, մահզա պու էսասա մէպնի իտի, եանի հէր ինսանա թապիի օլան պիր հագգա, միլլէթիմիզին տախի հիսսէտար օլմասը։

Լաքին քիմէր իտի գաթլ գաստը իլէ էֆրատը միլլէթ իւզէրինէ հիւճիւմ իտէն, պունու քէնտիմիզ իչիւն քէնտիմիզ սէօյլէմէյիպ, օ վագթըն Թարիխչընասանընա վէ վագանուվիսլէրինէ սէօյլէթէլիմ, օ վագթ Եւրօբանըն բէսմի գայրի բէսմի էն մէշհուր կազէթալէրինտէ չէօյլէ եազըլը օլուպ պիլճիւմլէ Եւրօբա թարիխչընասանը տախի, անը թէէլիֆլէրինտէ շէօյլէ զիքր իտէրլէր.

«Իքի միլեօն ահալիսի օլան Էրզրում, Վան վէ Տիարպէքիր վիլայէթլէրինտէ պիր միլեօն իւչ եիւզ օթուզ պինի Էրմէնի օլուպ, էզէմը էքսէրիյէթ Էրմէնիտէ իսէ տէ, պազը սուի իտարէլէրտէն նաշի, անը վիլայէթ սէքէնէսինտէն օլան իքի եիւզ պին գատար սէյեար Քիւրտլէր պունլարա զուլմ իթմէյի, վէ էմվալինի եազմա վէ թալան իթմէյի միւտատէթը մէտիտէտէն պէրի քէնտիլէրինէ պիր ատէթ վէ հագգ իտինմիշլէր կիպի իտի։

«Պու Քիւրտլէր հէպ սիլահլը օլուպ ասլա զըրաաթլարը եօգ կիպի տիր. չիւնքի քէնտիլէրինէ տահա գօլայ կէլիր, եէրլիլէր քէօյլիւլէր չալըշըրն չապալասըն, էքսին, պիչսին, վէ մահսուլլարընտան տա քէնտիլէրինէ եանի Քիւրտլէրէ բայ վէրմէյէ մէճպուր օլսունլար։ Քիւրտլէրին պու զուլում պէօյլէ պիր ճինս չէյ տէ տէյիլ իտի. կէահ մանասթըրլար վէ էֆրատը միլլէթ մէրալէրինի զապթ իտէրլէր, կեահ միլլէթին էն կիւզէլ գըզլարընը վէ տավարլարընը ալըրլար վէ գըզ կէլտիքտէ տավարլարընը կէթիրիրլէր օվատա օլան քէօյլէրէ թագսիմ վէ թէսլիմ իտէրլէր քի, եէտիրսինլէր, իչիրսինլէր. գայըրսընլար վէ իւք պահարտա եինէ պէտէհավաճա քէնտիլէրինէ իատէ իթսինլէր. հատտէրի վար իսէ, քէօյլիւլէր պունու պէօյլէ եափմասընլար։

«Ֆուգարայը մէճպուր իտէրլէր քի կէլսինլէր Քիւրտլէրին օմլարընը տա օնլար պիչսինլէր. վէ մահսուլ վագթը պաշլարընա տիքիլիպ, ֆուգարանըն աննը թէրի իլէ հասըլ իթտիյինի բայլաշմայա գալգըշըրլար, վէ էլհիւքմիւ զալիպլէրին ֆէհվասընճա ճէպրէն ասլան բայընը քէնտիլէրի ալըրլար։

«Լաքին պու մագուլէ մէզալիմ վէ թաատտիյաթա կիւրուհու էհլը գըրամթ նասըլ թահամմիւլ իտէպիլիր տէնէճէք. ճէվապը բէք գօլայ տըր. Քիւրտլէր հէմ սիլահլը տըր, հէմ զալըմ տըրլար. Իսլամ իթտիքլէրի տէհշէթ վէ զապթլարը միւշքիլ օլտուղու ճիհէթլէ ճէզասըն սալըվերիլէրի տիր. քէնտիլէրինէ պու ճէսարէթի վէրէն։

«Վիլաէթըն չալըշգան թագըմընտա սիլահ օլմատըգտան մատա, օնա մէյլ վէ րաղպէթլէրի տախի [illegible] էզիլիրլէր։ Պիր շախս օլսուն եա պիր քէօյ օլսուն Քիւրտլէրին տէտիյինի եափմամը եա էմրլէրինի իճրա իթմէտի մի, հազըր օլսուն թէքմիլ էմվալինին եազմասընա։

«Օրալարտա գըշ չէտիտ օլուպ քէօյլիւնիւն սէրմայէսի օթ եըղընլարը օլտուղունտան, Քիւրտլէր կէլիրլէր կիճէլէյին օթու աթէշէ վէրիրլէր վէ քէօյլիւնիւն տավարընը սիւրիւպ կէօթիւրիւրլէր. վէ էմինէն վէ սալիմէն քէնտի օտալարընա չէքիլիրլէր։ Նէ եարսըն պիչարէ քէօյլիւլէր, իքի քէօթիւնիւն պիր էյիսի տէյիպ, էլլէրինտէն նէ կէլիրսէ ֆէտա իտէր քի, պարէմ պագի գալանընտան էմին օլուպ տա օնուն իլէ թայիշ իտէպիլսինլէր։ Լաքին պու էմնիեէթին նէ օլտուղունու տա մուհարէպէ վագթը էյիտէն սէյր իթմէք, Քիւրտլէր գուրտ սիւրիւսիւ կիպի, Օսմանլը օրտուլարընըն բէշինտէ կէզիպ, հէր եէրտէ մուգաթէլէ հէր եէրտէ թալան վէ խարապիյէթլէ իզլէրինի պըրագըրլար։

«Հայըֆ քի պէօյլէ էհլի բըզ վէ չալըշգան միլլէթ պէօյլէ պարպար խաշարաթլարըն զուլմու ալթընտա պըրագըլըրօր, էօյլէ պիր միլլէթ քի, պէօյլէ պիր էմնա հալտէ պիլէ մէարիֆ վէ թարագգըյաթտա իլէրիլէյէպիլիյօր. վէ վագատա Անատօլու ահալիլէրինին հիչ պիրինտէն, միւսթաագիլ իչիւն Էրմէնիլէր գատար մէարիֆ վէ թարագգըյաթ իւմիտի օլամազ. պունլար պէօյլէ մէտէնիյէթ մէրքէզլէրինտէ, էմնիյէթի քէամիլէյէ նայիլ օլապիլէճէքլէրի հալտէ, նէլէրէ միւգթէտիր օլաճագլարնը պիլ ֆիքիր իտէպիլիր իթմիշլէր տիր։ Նիզամը մէքթէպլէրի վար, պիր չօգ ղազէթալէրի վէ եիրագը տէվրիյէլէրի վար, քէնտիլէրինէ մախսուս թեաթրօլարը պիլէ վար. Մօլիէր, Լէսինկ, Շիլլէր, Շէքսբիր, Միլթըն, Տանթէ, Վիկթօր Հիւկօ վէ Լամարթինի կիպի մէշահիրի միւսաննիֆանըն թէլիֆլէրինի պիլէ թէրճէմէ իթ մուվաֆֆագ օլմուշլար տըր։

«Նիհայէթ իտարէի ումուրու տախիլիյէլէրի հագգընտա տա ֆէվգէլատէ պիր լիագէթ կէօսթէրիպ, 1856 խաթթը Հիւմայունու իլէ ճէօմարթլարա վէրիլէն իմթիյազաթտէն իսթիֆատէ իտէրէք, քէնտիլէրինէ պիր Նիզամնամէի մախսուս տախի թէսլիֆ իթտիլէր քի, ճէմիյէթի հիւքիւմէթը Օսմանիյէտէն տախի թաստիգ պույրուլտու, վէ էլան, եիւզ գըրգ ազատան միւրէքքէպ պիր մէճլիսի ումումի միլլիյէսի տախի մալիք տիրլէր քի, մէապիւհի տախիլիյէի միլլէթին ճէրէեանը մէճլիսի մէզքիւրուն թահթը նէզարէթինտէ տիր . . . »

Իշթէ պու վէճհ իլէ ումում Եւրօբա մամթալամը, Էրմէնի միլլէթի մէնաֆիի իլէ մէշղուլ օլտուղու հալտէ, միլլէթ իչիւն գապիլ տէյիլ իտի քի սուքիւթ իթսին վէ մէնաֆիինէտէն գայա իթմէսին։ Պինաէն ալէյհ իշտէ բէյտէրբէյ Պէրլին գօնկրէսինէ գապար վէրիլտիքտէ, հիւքիւմէթին Տալիւմիւ վէ բուխսաթը իլէ իքի միւհթէրէմ սէրրիգօրօս պիր լայիհէի բըլահլը թագտիմ իթմէք իւզրէ Պէրլինէ գատար իզամ գըլընըպ, լայիհէյի գօնկրէյէ գատար թագտիմ իթտիլէր։

Լայիհէի մէզքիւրէնին պէչինճի պէնտինտէ չու վէճհ իլէ եազըլը տըր.

«Վիլայէթին ումուրու ինզիպաթիյէսի, ժանտարմա ասքէրի իւէ միլքիյէ ասքէրինէ իհալէ օլունմալը։ Միլքիյէ ասքէրի Էրմէնի էրտէն, վէ տախիլի վիլայէթտէ պէչ սէնէ գատար միւթէմէքքին սայըր միլլէթլէրտէն տախի միւրէքքէպ օլաճագ տըր, սէյեար Քիւրտ վէ Չէրքէզլէրտէն մաատա։

«Ժանտարմա ասքէրի իսէ զապթ իւ ասայիշի վիլայէթէ մէմուր տուր. վէ պունլարըն գումանտաըը, վիլայէթին ումում գումանտէ ասքէրիյէսի գումանտանըզը ճանիպինտէն վագի օլան թավսիէ իւզէրինէ վալի վիլայէթ ճանիպինտէն թային օլունուպ, մուշարիլէյհին զիրի էմրինտէ պուլունուր։ Ասքէրի միլքիյէ տախի քէզալիք վիլայէթին ումում գումանտէի ասքէրիյէսի գումանտանընըն էմրի ալթընտա օլուպ, վազիֆէսի տախի հիյնի հաճէթտէ ժանտարմա ասքէրինէ մուավէնէթ իթմէք տիր։

«Աշի վագթտա սիլահպէտէսիթ օլան ասաքիրի միլքիյէ տէօրթ պին նէֆէրտէն իպարէթ օլաճագ տըր, լաքին կէլէն ասքէրի մէվճի վէ գալէլէրտէ տէվլէթին քէնտի մէսարիֆի իլէ իգամէթ իտէճէյի ասքէր տէ երինէ պաշգա տըր»։

Նիսան պիրտէ եազտըղըմըզ վէ տիւն թէքրար տէրճ իթտիյիմիզ մէզքիւր պէնտ իչպու լայիհէտէն ագալլի իւչ այ էվվէլ եազըլմըշ իսէ տէ, օգույան բէք գօլայ ֆէհմ իտէպիլիր քի, պու պէնտ նէ էսաս իւզէրինէ եազըլմըշ իսէ, ումում միլլէթ նամընա պու թալէպը մուազզամ մէշվէրէթինէ թագտիմ օլունան լայիհէյի մէզքիւրէ տախի այնի էսաս իւզէրինէ եազըլմըշ տըր, եանի միլլէթին մազլում օլան գըսմընա քէնտի քէնտինի տէ մուհաֆազա իթմէք սիլահիյէթի վէրիլմէսի։

Զիւնքի քէնտի քէնտինի մուհաֆազա իթմէք պիր շախսա պիր միլլէթէ օ գատար թապիի պիր պօրճ տուր քի, օնու էտա իտէմէյէն շախսը տա միլլէթէ տէ Ֆըրանսըզճա [illegible] տէրլէր։

Վէ պունուն էլզէմիյէթի հագգընտա բէք չօգ տէլալէթլէրտէ իրայէ օլունապիլիր իսէ տէ, չուպիրի քեաֆի տիր։ Ասհապը ճինայէթ վէ ղասպ իւ ղարաթտան վազիլէրէ միւթաառըզ օլարագ վէ գայիմմագամլարա իշթիքեա օլունտուգտա, մայէթլէրինտէ օլան զապթիյէ նէֆէրաթըրըն գըլլէթի իլէ իթիզար իտիւպ, թաագիպ իտէմէյէճէքլէրինի մա էմթէէսսիւֆ իգրար իտէրլէր իտի։ Շու հալտէ Էրմէնի միլլէթի քէնտի մուհաֆազասը հագգընտա քէնտինին իսթիխտամընը արզ իթմէսի տէվլէթէ պիր մուավէնէթ վէ սատագաթ իպրազընտան պաշգա պիր ֆիքրէ համլ օլունամազ ըը։

Սթամպօլ, սալթանաթը սէնիյէյէնին բայիթախթը վէ վիւքէլայը տէվլէթին մագարրը օլուպ, օ գատար թէմտաքիրի զապթիյէ իճրա օլունարագ կիճէ կիւնտիւզ ... վէրի վէ բիատէ, նիզամ վէ զապթիյէ գարագօլլարը մահալլաթը տօլաշմագտա իքէն, մահէլլէլինին քէնտի մասրաֆլարը իլէ սիլահը պէքճիլէր կէզտիրիպ մուհէլլէլէրինի մուհաֆազա իթտիրմէք, տէվլէթէ պիր խըյանէթ մի տիր մուավէնէթ մի։

Կէրէք Սթամպօլտա վէ կէրէք սայըր պիլ ճիւմլէ պիլատը ճէսիմէտէ, էֆրէնճին, թէպաանըն տիւնեանըն միւթօնլար իլէ մալինի էմլաքինի մուհաֆազա իտէն հէմամ հէպ Էրմէնիլէր օլուպ, տիւնեանըն մալինի էմլաքինի մուհաֆազա իտէպիլէն երինէ օ Էրմէնիլէր քէնտիլէրինի նիչին մուհաֆազա իտէմէյէճէքլէր, նէ յիտի պիզիմ ապլըլ պիր պէնտիմիզին անքամը, իչին եօլունտա վէ նիզամընտա օլմասը իչիւն պիր սէլահիյէթ միւհիմ օլունտուզու։ Պիզ տէմէտիք քի Էրմէնիլէր գապըըն քէնտի պաշլարընա սիլահլանսըն, իլլա պու պապտէ պիր սէլահիյէթ լուզում կէօրտիւք, պու սէլահիյէթի հիւքիւմէթտէն պաշգա պիր քիմսէ վէրէմէզտի, վէ հիւքիւմէթ տէ պիր նիզամ գանուն ալթընտա պէօյլէ պիր սէլահիյէթ վէրէպիլիրտի, եախօտ իսթէրսէ վէրիր իսթէրսէ վէրմէզ. օ պահսը տիքէր տիր, լաքին պէօյլէ պիր սէլահիյէթ թալէպ իթմէք խաթա մը տըր. Քիւրտ պիլա բուխսաթ մըզըրագլը կէզսին, Չէրքէս գամա իլէ, վէ Չէյպէք պըշագլա տա Էրմէնի նիշին բուխսաթլա վէ Նիզամը թահթընտա սիլահ թաշըյամասըն։

Պու կիւն պու սաաթ եինէ տէրիզ քի, Էրմէնիլէրի Քիւրտ վէ Չէրքէս խասարաթընտան գուրթարմանըն էն էհվէն, էն գօլայ վէ էն սահիհ եօլու, պու մուհաֆազա ումուրունտա քէնտիլէրինի տէ գուլլանմագ տըր, ամմա զապթիյէ իսմի իլէ, ասաքիրի միլքիյէ իսմի իլէ, պէքճի եասագճը իսմի իլէ, նէ իսմ իլէ օլուր իսէ օլսուն, օնտա պէյիս եօգ տուր. վէ եազընտա գօմիսիօնու ալի Էրմէնիսթանա ագիմէթ իթտիքտէ, պու ուսուլա բայէթ պույուրաճագլարը տա մէմուլը գավիյտիր, խիւսթիյանլարըն սաքիրլիք վէ զապթիյէլիք իչլէրինտէ գուլլանըլաճագլարը, Գանունու Էսասի իգթիզասընտան օլուպ, պիր կիւն տէյիլ իսէ պիր կիւն էլպէթտէ մէվգիի իճրայա գօնուլաճագ տըր։

Լաքին լայիհէյի մէզքիւրուն գապուլինէ, լօրտ Սալիսպիւրի գօնկրէտէ իթիրազ իթտի, վէ Պէրլին ահտնամէսինին 61 ինճի պէնտի օնա գայիլ թութուլտու. չիւնքի յունիս 4 ահտնամէսի իլէ Ինկիլիզ տէվլէթի Անատօլու ըթասըը ումումէն թահթը հիմայէթը մախսուսէսինէ ալմըշ ըը, փագաթ լայիհէնին թագտիմի վագթընտա պու ահտնամէ հէնիւզ կիզլի թութուլուպ մէյտանա չըգմամըշ ըը։ Սօզրա Սըր Լաեարտ հազրէթլէրի ումում Անատօլու ըըլահաթը իչիւն թագտիմ իթտիյի լայիհէտէ, ժանտարմալարա խըրիսթիյան զապիթ վէ նէֆէրաթ տախի ալընմագ լազըմ կէլէճէյինի տէֆաաթլա պէյան իթմիշ օլտուղունտան, Էրմէնի միլլէթի թէրաֆընտան թագտիմ օլունան խուսուսի լայիհէյէ տէ հասըլ բօլիթիգա իպպար օլունմուշ օլտուղուտա ալէմէ մալիւմ օլտու։

Լաքին պիզիմ շու արալըգ մէսէլէյի միլլիյէտէն պահս իթմէմիզտէն մագսատ, մէսէլէնին բօլիթիգա ճիհէթի տէյիլ տիր։ Ումումէն Անատօլու ըըլահաթը իչիւն տէվլէթը Ալիյէ յունիս 4 ահտնամէսի իլէ, վէ ալէլ խուսուս Էրմէնիսթան ըըլահաթը իչիւն սանի Պէրլին ահտնամէսի իլէ, միւթաահհիտ տիր, օնու նէ եօլա թէնֆիզ պույուրուր իսէ ... եօլտա իճրա իտէր, վէ քիմին միւտախալէ իտէճէք, լաքին խաշարաթտան նէֆսինի մուհաֆազա իթմէք իչիւն պիր սէլահիյէթ թասավվուրու եա թալէպի տէ, պիր մուհարրիր վէ պիր միլլէթ իչիւն նէ գապահաթ տըր նէ պիր մազզարրաթ, համթա պիր զայէթ վէ համիյէթ վէ սատագաթ տըր։

Միլլէթտէ եալըըզ պիր վասսակ եա Ցուղա էքսիք իտի քի, քէնտի նէֆսանիյէթ, հըրս, թամա վէ ղարագքէրլըղը իլէ, պու համիյէթ, զայրէթ վէ սատագաթը, տէվլէթէ պիր խըեան վէ խըյանէթ կէօրիւպ տէ աֆը սըրա վէ կիւյա պիր մուհարրիրի լէքէլէթմէք իչիւն, քէնտի միլլէթինի մաթպուու մուֆախխամընա խըեանէթ տիր տէյի զամմազլըգֆիլի քէրիհինէ գատար իրթիքեապ ճիւրաթ իտէպիլսին, վէ տիւնքի Ջէյթին վագաալարընը վէ սայըր օնա էմսալ խայալաթը օն պուչուգ այ ագտէմ Թէրճիման Էֆքեար ղազէթասընտա տէրճ օլունան պիր պէնտէ համլ իթսին, պու Ջարթըգ գուրտ իլէ գօյուն մասալընը տա պիլիրճէ քըլըմթրօ էօթէյէ կէչմէք տիր։ Լաքին միլլէթինի է . . ք . հայվան, ահմագ, շաշգըն, ճահիլ վէ էմսալի օլան հէզարան հէզար պէտնամլըգլար սըֆաթը իլէ թավսիֆ իտէն պիր պէտաղէպանա անճաղ պիր զամմազլըգ վէ Ցուղալըգ էքսիք իտի, օնու տա թամամ իթտի, վէ չիմտի թամ մէվգիինի պուլտու արթըգ։

Վագտա հիչ չիւպհէմիզ եօգ տուր քի, Ցուղա օլանըն սօնու տա Ցուղա կիպի պիր չիֆթլիքտէ վագի օլուր, լաքին քէնտիսի պու ղաղապը իլահիյէեի միւսթէհագգ օլունճայատագ, տամարլարընտա պիր տամլա Էրմէնի գանը օլան պիր միլլէթտաշտա, տէյիլ քի անըն հէզայիններմէսինի էլինէ ալըպ օգույամազ, իլլա իս-

մինի տախի արթըգ պիլա լանեթ եաա խաեմէզ զանն խաերիզ։

Շախսըմըզա տա կէլինճէ, հաշա քի մուֆթէրիաթընըտան պիր գըլըմիզ գըմըլտանըն եախօտ պիզտէ գէլըէ գատար պիր ղարազ վէ նէֆսանիյէթ պուլունսուն, ֆագաթ խիւտա նէ քերտէ խաամը ալուաու տախի օլայըմըզ, շու կիւնլէրտէ քէնտիսի քէնտի իւզէրինէ տավէթ իթտիյի մէլէնէթին միլիօնտա պիրինի տէ տավէթ իտէմէնէճէյիմիզի իգրար իլէ պէրապէր, պիզէ զաննէն իթտիյի խըյանէթին, խըյանէթյան հիլմիյէթի իլէ աֆվընա հէր ան հազըրըզ, ... քի թէօվպէ իսթիղֆարա կէլիպ միլլէթի իլէ պարըշըն, վէ միլլէթէ իթտիյի շու սօն խըեանէթին աֆվընը տա միլլէթտէն իսթիրհամ իթմէնէ չալըշըն, լաքին պունու տա ումամըյըզ։

Յ. ՎԱՐԴԱՆ

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐ

Տիարպէքիր մուխպիրիմըզտէն վիրուտ իտէն պիր գըթա մէքթուպտա շու աթիտէքի հավատիսլէր օգունմագ տուր։

Ա.—Պէտէրեան ... Բ.—... Գ.—... Դ.—...

21 Յունուար 1879

Ա.—Ճէզըրէտէ Պէտէրեան բաշղատէլէյին զուհուրա կէթիրտիքլէրի իւթիլալ հաքքընտա չիմտիքի հալ մալիւմաթ իթմէնա լիւզում կէօրմէմ, չիւնքի չիմտի օլ խուսուստա Սըերդ-տէ թէֆթիշ ու թահգիգա պաշլանըլմըշ տըր, վէ վակըյի վիլաեէթ, միլլէթիմիզտէն իւչ նէֆէր զէվաթ իլէ պուրատան հարէքէթ իթմիշլէր տիր։ Թէֆթիշ ու թահգիգըն նէթիճէսինի իլէրուտէ պիլտիրիրիմ։

Բ.—Մահէլլի միլլէթտաշլարըմըզըն հալի, բէք գիւաատէ թէէսսիւֆէ շայեան մէրթէպէտէ տիր։ Ֆիլվագը Տիարպէքիրտէ Անձնուէր, Լուսաւորչեան, Հայրենասէր, Միաբանութիւն, Համազգային Հայկազեան, Վասպուրական, Աղքատաց, Իրաւաւորաց, Քրիստոնէայ Նըրիտասարդաց նամլարընտա ընկերութիւնլար վար իտէ տէ, պունլար պէրապէր, պուրատա հէման մէքթէպ եօգ կիպի տիր, վէ միլլէթին միւսթագպէլի իւզէրինէ տիւշիւնէնլէր գըլլէթ իւզրէ պուլունմագտա տըր։ Պաշգա պիր սըրատա պու ընկերութիւնլար հազըրտա թարաֆըլրըզա մուֆասսալ մալիւմաթ վիրէճէյիմ։

Տիարպէքիրտէ միլլէթիմիզտէն բէք չօգ էհալի պուլունուպ, հալ պու քի միլլէթճէ ումուր ու մէսալիհի րույէթ իչիւն միւտիրլէրտէն մահրում տուր։ Պու հալտէ Ազգային վարչութիւն վէ մէրխասա նէ եաքմագտա տըրլար։ Պունլար միլլէթին մէսայիլի հայաթիէսի իլէ իշթիղալ իտէճէք եէրտէ, պու կիւնլէրտէ չէհրիմիզ իչինտէ միլլէթճէ պիւյիւք պիր ալթիւսթլիւք հուսուլէ կէթիրմիշլէր տիր։ Մէրխասա էֆէնտի վարչութիւնու, վէ վարչութիւն տա մէրխասա էֆէնտիյի գապահաթլը կէօսթէրմէքտէ տիրլէր, վէ պու սուրէթլէ չիմտիքի հալ գարտաշ գարտաշա գարշը գըտալյէթ վար տըր։ Պու մէսէլէլէր հաքքընտա կէլէճէք բօսթա իլէ թարաֆըլըզա մալիւմաթ վիրիրիմ։

Գ.—Պուրաճըգտա, մահէլլի պէլէտիյէմիզ Թալիպի Սթամպօլլու տօքթօր Չըպուգճեան Պետրոս էֆէնտի հազըրտա ալէնի թէշէքքիւր պէեան իթմէքլիկի, քէնտիսնէ պիր վազիֆէ ատտ իտէրիմ։ Տօգթօրու միւմաիլէյհ, մէմուրիյէթի մէզքիւրէյէ կէլտիյինտէն թա պու անէ գատար իթտիյի հիտմաթըլ իւլիքէրի վէ միլլէթբէրվէրլիյի իլէ, պուրանըն թէքմիլ էհալիսինին հիւսնի թէվէճճիւհիւնիւ գազանմըշ տըր։ Շէօյլէ քի սապահտան աքշամա գատար խասթալարա պագըպ, կիճէլէրի տախի ճէմիյէթ էրլէրինտէ պուլունարագ, մատտի վէ մանէվի թէշվիգաթլար իճրա իթմէքտէ տիր։ Պիլ հազըրա էկէր քէաֆֆէյի էրմէնի մէմուրլար, Չըպուգճեան էֆէնտի կիպի կիւզէլ պիր գալպ սահիպի օլսա իտիլէր, պարի սէֆիլ միլլէթիմիզ տէ անլար իլէ քէնտի քէնտիյի թէսէլլի իտէր իտի։

Դ.—Մատթէոս էֆէնտի Ճէնազեան թարաֆընտան Քրիստոնէայ Նըրիտասարդաց ընկերութիւնունա պաղըշլանըր միւթէֆէրրիգ գիթապլար սէնէլիկի իհտա օլունտուղունու մա էլ մէմնունիյէ թարաֆըլրըզա պիլտիրիրիմ։

ՊԱԼԸՔԷՍԻՐ

Պալըքէսիր մուխպիրիմիզտէն շու աթիտէքի մէքթուպ վիրուտ իթմիշ տիր։

7 Փետրվար 1879

Սէրէգաթ վէ Ճինայէթ

Պու հաֆթա չէհրիմիզէ պիր սաաթ մըգտարը մէսաֆէտէ պուլունան Քէօսէվէն գարիեէսի ճիվարընտա աթիտէքի տէհշէթլի վագաա զուհուրա կէլմիշ տիր։ Շէօյլէ քի,

Գարիյէի մէզքիւրէ գուրպինտէ պուլունան պիր պօսթան տէրունինտէքի գուլիպէտէ, չէհրիմիզ բուամ միլլէթինտէն իւչ նէֆէր քէսան պուլունմագտա իքէն, կիճէ տէօրթ նէֆէր Չէրքէզլէր օրայէ կիրէրէք, մէրգումլարտան պարա, ագչէ, վէ սայիրէ թալէպ իտէրլէր, վէ պուլամամըգլարընտան, տէրհալ իքիսինի գուրշունլա վուրուպ էօլտիւրիւրլէր, վէ իւչիւնճիւսինի տախի եինէ թալիգ իտուպ, պիր չէյ պուլամադըգլարընտան, անը տախի ճէրհ իտուպ, ... պըրագըպ փիրար իտէրլէր ...

Պու վագըա ...

...

Սթաթիստիգ զատէլէրին մուախխարէն Իզմիրտէ միւճէտտէտէն ինշա իթտիրտիքլէրի միլլէթ խասթախանէսինտէն տօլայը, միւմայլէյհիմէ պիր արզը թէշէքքիւր օլմագ իւզրէ, ղազէթամըզտա տէրճի իլթիմասըյլա, պու քէրրէ Իզմիրտէն պիր զաթ թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլան շու աթիտէքի թէլէկրաֆնամէյի պէր վէճհի աթի տէրճ ու պէեան էյլէրիզ։

Սաատէթլու վէթանփէրվէրիմիզ Սթրաթըլը զատէ հաճի Նագուպ վէ հաճի Յովհաննէս էֆէնտիլէրին էօթէտէն պէրու միլլէթպէրվէր օլտուգլարը ճիւմլէմիզէ մալիւմ, վէ նօր կիպի կէօզլէրիմիզ էօնինտէ աչըքճա կէօրտիւկիւմիզ շու խասթախանէմիզին հալը ... միւճէտտէտէն միւզէյյէն վէ միւքէմմէլ սուրէթլէ ինշա իթտիրիպ, վէ տէրունընտէ ... խասթա վէ մէճնուն պիչարէկեանլարըն ... իսթիրահաթլարընտա պուլունմաճագլարընա սէպէպ ... էֆէնտիլէրի միւմայիլէյհիմ հազրէթլէրինտէն ճիւմլէմիզ մէմնուն վէ միւթէշէքքիւր օլտուղըմըզ։

Էյ միլլէթ գարտաշլարըմըզ ... էֆէնտիլէր ... Իզմիր ...

... Սթ... Ս...

1879 Յունվար 30

Իզմիր

ԹԻՃԱՐԻՅԷ

Գըմրիւգ ...

Սթամպօլ. 12/24 Փետր. 1879

...

ՊՈՒՂՏԱՅ.—...

ՄԸՍԸՐ ՊՈՒՂՏԱՅԸ.—Անատօլու ...

ԱՐՊԱ.—...

ԴԱՃՎԷ.—...

ՇԷՔԷՐ.—...

ԹԷՐԷ ԵԱՂԸ.—...

ԹԻՃԱՐԻՅԷ

ԻՏԽԱԼԱԹ

ԷՄՎԱԼ	ՄԸԳՏԱՐ	ՖԻՅԱԹ	Լ. Օ.
ՉԷԽԱՅԻՐ			
Պուղտայ սէրթ, Ազօֆ . . . . Լիպրա 58/60	քիլէ	27-30	100
» սէրթ Րումէլի . . . Լիպրա 55/60	»	23-28	»
» եումուշագ Թունա . . . Լիպրա 56/59	»	23-26	»
» » Րումէլի . . Լիպրա 55/60	»	22-27	»
Մըսըր պուղտայը	»		»
» » Թունա	»		»
» » Բօթի, Օրտու . .	»	14.50-15	»
» » Րումէլի	»	14-14.50	»
Արփա Թունա	»	10-11.50	»
» Րումէլի	»	11-12	»
Եուլաֆ	»	12-12.50	»
Չավդար	»	–	»
ՏԱԳԻԳ			
Եէրլի օտուն	չուվալը	90-98	»
Օտէսսա օտունու 1 ինճի ճինս . .	»	120-125	»
» » 2 ինճի ճինս . .	»	116-118	»
» » 3 վէ 4 ինճի ճինս	»	95-108	»
Գալաց 1 ինճի ճինս	»	105-108	»
» 2 վէ 3 ինճի ճինս . . .	»	88-96	»
ՕԴԴԱ ՄԱԼԸ			
Գահվէ Րիօ 1 ինճի ճինս . . .	100 օգգասը	1000-1100	»
» 2 ինճի ճինս . . .	»	900-1000	»
» 3 ինճի ճինս . . .	»	800-860	»
Շէքէր Հօլանտա վէ Թրիէսթէ .	գանթարը	186-188	103
» Ֆրանսըզ քէլլէ, 5 քիլօկ.	»	230-	109
» » քէլլէ 3 վէ 2.50	»	232-	»

ԷՄՎԱԼ	ՄԸԳՏԱՐ	ՖԻՅԱԹ	Լ. Օ.
Պէզիր	օգգասը	$5\frac{1}{4}$-$5\frac{3}{8}$	104
Չէլիք Պէնկալա	»	90-120	100
» Մատրաս	»	48-65	»
Էնտիկօ Ամէրիգա	սանտըգ	38-39	»
Մում Սթէարին 8-9 քիլօկր.	»	57-65	»
» » 11-11.70 »	»	86-98	»
Թէլ Ինկիլիզ	»	160-220	»
Չայ Գօնկօ	օգգա	16-20	105
» Փէգօ	»	45-90	»
Էրէնկ Ճէնօվա	չուվալ	40-40.50ֆ.	»
» Ինկիլիզ	»	160-162	100
Իսփիրթօ	18-19 օգ.	100	»
Րօմ Ինկիլիզ	9-11 կալ.	100	»
» Թրիէսթէ	16 »	100	»
Սարը եաղ Սիպէրիա	օգգա	13.50-14	105
Չէրվիշ եաղը	»	9-10	»
Գույրուգ եաղը Մօսգօֆ . . .	»	$7\frac{1}{4}$-$7\frac{1}{2}$	»
Տօն եաղը	»	6-6.50	105
Խավեար սիյահ	»	44-48	120
» գըրմըզը	»	6-6.50	105
ՄԱՏԷՆ			
Պագըր Ինկիլիզ	օգգա	13.50-14	100
Չինքօ	100 օգգասը	84-88 ֆր.	
Գալայ	գանթար	435-445	»
Գուրշուն	օգգա	$3\frac{1}{4}$-$3\frac{1}{2}$	104
Թէնէքէ	2 սանտըգ	200-220	100
Գարֆէնա	50 քիլօկր.	74-78	»
Ճամ	սանտըգ	18.50-19ֆ.	
Չէլիք Թրիէսթէ	»	170-175	»
Տէմիր չըպուգ	գանթար	50-52	»
» բաղլամ	»	54-	106
»	»	58-	»
» չըպուգ Շուէտ	»	88-92	»
» բաղլը Շուէտ	»	95-98	»

ԻԽՐԱՃԱԹ

ԷՄՎԱԼ	ՄԸԳՏԱՐ	ՖԻՅԱԹ	Օ. Լ.
Փամուգ Մըսըր	օգգասը	4.25-4.50	100
» Անատօլու	»	6.50-7	»
Եաբագը Գասապ պաշը . . .	»	9-9.50	140
» Անատօլու	»	7.25-9	100
Թիֆթիք Անատօլու	»	20-22	»
» Վան	»	9-11	»
Իբէք Աճէմ վէ Խօրասան . .	»	16-40 ֆր.	»
Գօզա Պրուսա վէ սայիրէ . .	»	40-50	»
Տէրի քէչի	7-14 բարչա	100-	110
Պալ մումու Անատօլու	օգգա	17-17.50	110
Ճէվիզ Գայսէրի, Էնկիւրի . .	»	7-8	»
Քէնէվիր Անատօլու	»	3.50-4	»
» Թօխումու	»	1.50-2	»
Աֆիօն	»	210-250	»
» Չիքինթի	»	150-175	»
Քիթրէ	քիլէ	27-29	»
Սումագ	օգգա	2.75-3	»
Անիսօն Սագըզ վէ Չէշմէ . . .	»	3-3.75	»
» Անատօլու	»	6.50-7	»
Քիմիօն	»	6-7	»
Խավեար Թունա	100 օգգասը	110-130	»
» Թրապիզօն	» »	100-140	110
Զէյթին եաղը Միտիլլի, Այվալը	օգգասը	$5\frac{3}{8}$-$5\frac{1}{2}$	»
» » Կէմլէյիկ	»	5.50-$5\frac{5}{8}$	»
» » Խուսան	»	5.50-$5\frac{5}{8}$	»
Սապուն Գանտիա	»	5.25	»
» Րէթիմօ	»	$5\frac{1}{8}$	»
» Միտիլլի	»	3.50-4.25	140
Պատէմ իչի	»	8.50-9	100
Ֆընտըգ Թրապիզօն	գանթար	125-135	»
Ճէվիզ Անատօլու	օգգա	1.75-2	»
Իստէր Իզմիր	գանթար	80-120	»
Գարպուզ	»	95-100	»
Փէնիր Թունա	օգգա	10-11	105
» » Օսմա	»	9-$9\frac{1}{2}$	»
Չէյթին Բրիւսա	»	2-2.25	»

Պապը սէրասքէրի պու կինքի կիւն, կէօմիւք րուսումիեէսի քէնտի իւզէրինտէ օլմագ վէ մէճլիսինէ ագչէ իլէ Թէէտիեէ իտիլմէք իւզրէ, օգգասը 13 ղրուշ 10 բարաեա գատար, 150.000 օգգա Րուսիանըն Թէրէ խազընտան ալմաեը գաթիէն նիեէթ իթմէքտէ տիր:

Տէվլէթը Ալիէէ իլէ Րուսիա տէվլէթի պէյնինտէ ագտ օլունան մուահէտէնին Թէրճէմէի րէսմիեէսի տիր

Հաշմէթլու Րուսիա իմբէրաթօրու վէ զաթը չէվքէթսիմաթը Հազրէթը Բատիշահի, Ալիմէթէֆանսօս մուգատտէմաթը սուլհիեէսինին տէվլէթէյն պէյնինտէ տողրուտան տողրուեա հասըլ օլաճագ իթթիֆագա Թաալիգ օլունան ահքեամընը, գաթիյէն պիր մուահէտէեէ բաղլը ու Թահվիլ իլէ, սուլհ ու միւսալէմէնին ավտէթինի րէսմէն Թէէեիտ էյլէմէք արզուսունտա պուլունտուգլարընա մէպնի, պու իշ իչիւն Թարաֆը էչրէֆը Հազրէթը Բատիշահիտէն, Խարիճիէ Նազըրը տէվլէթլու Ալէքսանտր բաշա, վէ Շուրայի տէվլէթ րէյիսի տէվլէթլու Ալի բաշա Հազրաթը վէ Հաշմէթլու իմբէրաթօր Հազրէթլէրի ճանիպինտէն տախի Տէրսաատէթտէքի սէֆիրի բրէնս Լօպանօֆ Հազրէթլէրի մուրախխաս Թայիին օլունմուշ տուր:

Միւշարիւլէյհիմա եօլունտա վէ մունթազամ կէօրիւնէն րուխսաթնամէլէրինի պատէթ Թաամթի մէվատտը աթիեէեէ գարար վէրմիշլէր տիր:

1° Տէվլէթը Ալիէէ իլէ Րուսիա տէվլէթի պէյնինտէ պատէմա սուլհ ու մէվալաթ ճարի օլաճագ տըր:

2° Ալիմէթէֆանսօս մուգատտէմաթը սուլհիյէսինին գօնկրէ Թարաֆընտան ֆէսխ վէ եա Թատիլ օլունան պէնտլէրի եէրինէ, Պէրլին մուահէտէսինին եէտի տէվլէթ արասընտա գարարլաշտըրըլմըշ օլան ահքեամընըն գայիմ օլտուղունու, տէվլէթէյնը միւթէահիտէյն պիլ իթթիֆագ պէեան իտէրլէր:

3° Ալիմէթէֆանօզ մուգատտէմաթը սուլհիյէսինին, Պէրլին մուահէտէսիյլէ ֆէսխ վէ եա Թատիլ օլունմայան ահքեամը, իշպու մուահէտէնին մէվատտը աթիյէսիյլէ գաթիէն Թէսվիյէ իտիլմիշ տիր:

4° Պէրլին մուահէտէսի միւճիպինճէ, տէվլէթի Ալիյէնին Րուսիայա Թէրք էյլէտիյի արազինին գըյմէթի պատէլթէնզիլ, Թազմինաթը հարպիյէնին մըգտարը, սէքիզ եիւզ եքի միլիօն պէշ եիւզ պին ֆրանգա գարար վէրիլմիշ տիր. պու բարանըն սուրէթի Թէէտիյէսիյէ անա Թախսիս օլունաճագ Թէէմինաթ մատտէսի (արազի մէսէլէսինէ վէ տայինլէրին հուգուգունա տայիր Պէրլին գօնֆէրանսընըն 11ինճի բրօթօգօլունտա միւնտէրիճ օլան պէեանլէր ահքեամընա խալէլ կէթիրմէեէճէք տիր), Սալթանաթը Սէնիյէ իլէ Րուսիա տէվլէթի պէյնինտէ պիլ իթթիֆագ Թանզիմ օլունաճագ տըր:

5° Մէմալիքի Օսմանիյէտէ պուլունան Րուսիա Թէպաասը իլէ միւպէրաթընա, մուհարէպէի ախիրէ էսնասընտա Թէրէթթիւպ իտէն զարար վէ զիան իչին Թալէպ օլունաճագ Թազմինաթ, անա միւթէալլիգ մէթալիպ, Տէրսաատէթ Րուսիա սէֆարէթի Թարաֆընտան Թէտգիգ օլունարագ, Պապը Ալիյէ պիլտիրիլաճէգ Թէէտիյէ օլունաճագ տըր. իշպու մէթալիպին մէճմուի հիչ պիր վէճհ իլէ եիրմի ալթը միլիօն եէտի եիւզ էլլի պին ֆրանգը Թէճավիւզ իտէմէեէճէք տիր. իշպու մուահէտէնին Թաստիգնամէլէրի միւպատէլէ օլունտուղու Թարիխտէն իթիպարէն, պիր սէնէ կէչմէտիքճէ, Պապը Ալիյէ օ միգտարը մէթալիպ արզ օլունամայաճագ տըր, վէ Թարիխի մէզքիւրտէն իթիպարէն իքի սէնէ սօնրա ալթըգ պու կիպի տավալէր գապուլ իտիլմէեէճէք տիր:

6° Իսէրայի հարպիյէ Օսմանիեէնին իաշէլէրի մէսարիֆինին հիսապլարընը, Պէրլին մուահէտէսինին իմզա օլունտուղու Թարիխէ գատար րուսյէթ վէ Թէտգիգ իթմէք իւզրէ, Թարաֆէյնտէն մախսուս գօմիսէրլէր Նասպ օլունաճագ տըր, վէ տէվլէթի Ալիյէնին Րուսիայա էսէրասը իչին իթտիյի մէսարիֆ Թէնզիլ օլունտուգտան սօնրա, գուսուր գալան մէպլաղ, ճանիպը Պապը Ալիտէն եէտի սէնէ զարֆընտա միւթէսավի 21 Թագսիթթէ Թէսվիյէ իտիլէճէք տիր:

7° Րուսիաեա Թէրք օլունան մահալլէր էհալիսի, պու իւլքէլէր խարիճինտէ իգամէթ իթմէք իւթէտիքլէրի հալտէ, էմլաքլէրինի սաթըպ, չէքիլմէքտէ մուխթար տըրլար: Պունունը իչին քէնտիլէրինէ մուահէտէյի հազըրէնին Թաստիգի Թարիխինտէն իթիպարէն, իւչ սէնէ մէօհլէթ վէրիլմիշ տիր: Մէօհլէթի մէզքիւրէնին ինգըզաընտա էմլաքլէրինի սաթըպ, մէմլէքէթտէն չըգմամըշ պուլունանլար, Րուսիա Թէպաիյէթինտէ գալաճագլար տըր:

8° Էսնայի մուհարէպէտէ, Թարաֆէյն օրտուլարըյլա միւնասէպաթը վագըալարընտան տօլայը միւթթէհիմ պուլունան Րուսիա վէ եա Օսմանլը Թէպաասը հազգընտա հիչ պիր սուրէթլէ միւճազաթ իթմէմէքլիկի վէ իթտիրմէմէքլիկի տէվլէթի Ալիյէ իլէ Րուսիա տէվլէթի միւթէգապիլէն Թէահհիւտ իտէրլէր: Վէ Րուսիա աքէրինին արգասը սըրա ֆամիլեալարըյլա պէրապէր չէքիլմէք իսթէեէճէք քեսանըն ազիմէթինէ, մէմուրինի Օսմանիյէ Թարաֆընտան մուխալիֆէթ օլունմաեաճագ տըր:

9° Րումէլի գըթասընտաքի էշգըալը Շահանէտէ զուհուր իտէն վուգուաթտա զիմէտխալ օլան պիլճիւմլէ Թէպաայի Օսմանիէյէ քեամիլէն վէ Թէմամէն աֆվը ումումի իթա վէ Թէէմին օլունմուշ տուր: Պունտան տօլայը հապս վէ եա նէֆի, վէ եախօտ Թէպիտ իտիլէն էշխասըն ճումլէսի տէրհալ հուրրիյէթի չախսիյէլէրինտէն միւսթէֆիտ օլաճագլար տըր:

10° Մէմալիքի Շահանէտէ Րուսիա Թէպաասընըն Թիճարէթ վէ հուգուգու տաավիյէ, վէ հալ ու մէվգըլարընա տայիր Թարաֆէյնի մուահէտէյն պէյնինտէ մուգատտէմա ագտ օլունուպ, մուհարէպէտէն տօլայը ֆէսխ վէ իլղա իտիլմիշ օլան պիլճիւմլէ մուահէտաթ վէ մէգալաթ վէ Թէահհիւտաթ, քէմաֆի իւսսապըգ մէրի իւլ իճրա օլաճագ, վէ տէվլէթէյն պիլճիւմլէ մէահիտէ Թէահհիւտաթ վէ միւնասէպաթը միւճէօարէյէլէրինէ վէ սայիրէեէ իւանը հարպտան էվվէլ էյլէտիկլէրինէ գարշը պուլունտուգլարը հալէ րիճու իտէճէքլէր տիր: Մուահէտէյի հազըրէ վէ եա Պէրլին մուահէտէսիյլէ նագզ իտիլէն ահքեամ միւսթէսնա տըր:

11° Պապը Ալի, Րուսիա Թէպաասընըն ահվալը վա ֆիլէտէն պէրու միւրիւնճէմէտէ գալմըշ օլան պիլճիւմլէ տավալարընը սուլհէն Թէսվիյէ, վէ իճապ իտէր իսէ, պունլարը Թազմինաթ իթմէք, վէ մէզքիւրէն իլամլարը Թէէխիր իթմէք իւզրէ, մէհաքիմի մուէսսէսէեէ Թէքլիփ իտէճէք տիր:

12° Մուահէտէյի հազըրէ Թաստիգ օլունաճագ, վէ Թաստիգնամէլէրի իքի հաֆթա զարֆընտա, վէ միւմքին իսէ տահա էվվէլ Բէթըրսպուրղտա միւպատէլէ իտիլէճէք տիր:

Թաստիգէն լէմագալ, տէվլէթէյն մուրախխասլարը իշպու մուահէտէյի միհրէ զամմիլէ իմզալամըշլար տըր:

Իշպու մուահէտէ, ֆիյ 27 քեանունիսանի սանիյի Րումի սէնէ 294, վէ ֆիյ 8 շուպաթը էֆրէնճի սէնէ 1879 Թարիխինտէ Տէրսաատէթտէ ագտ վէ Թանզիմ օլունմուշ տուր:

Ճումա իրթէսի կիւնիւ Րուսիա սէֆիրի բրէնս Լօպանօֆուն հուզուրու Հազրէթի Բատիշահիյէ չըգմասը մուգարրէր իքէն, պու խուսուսուն պաշգա պիր կիւնէ Թալիգ գըլընտըղը խէվմէզքիւր սապահըյը Տիվանը Հիւմայունտա պաշ Թէրճիմանը մաբէյնի պրէնսի միւշարիւլէյհէ պիլտիրիլմիշ տիր:

—Մէքքէտէ ճէպէլիւլ Ջէհաշա պուլունան ալթուն մատէնի նիւմունէսինին ձի իքի սանտըգ իլէ Տէրսաատէթէ կէթիրիլտիյի եազըլմըշ իտի. Ճէրիտէյի Հավատիս օգունտուղունա կէօրէ, պու նիւմունէլէր մատէն խուրէսինէ իրսալ իլէ, ուսուլը վէճհ իւզրէ հալլ օլունտուգտա, պէ հէր պին գըյյէսինտէ իքի պուչուգ տիրհէմ ալթուն, 220 տիրհէմ կիւմիւշ, վէ 150 տիրհէմ պագըր չըգտըղը, վէ պու միգտար նիւմունէնին էն նէֆիսինին հալլ օլունմասընտա զուհուրա կէլտիյի, վէ էկէր մահէլլինտէ սու վէ օտուն վար իսէ, մէսարիֆի չըգտըգտան սօնրա պիր միգտար Թէմէթթիւ տախի օլունաճաղը րիվաեէթ օլունմագտա պուլունմուշ տուր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Էրմէնիեան [illegible]

Էրմէնիսթանտա վուգու պուլմագտա օլան մէզալիմ վէ Թաատտիեաթըն տէֆի, վէ Պէրլին ահտնամէսինին 61ինճի մատտէսի ահքեամընճա, իսլահաթը մահալլիյէ եէ կէօրէ իճրա օլունաճագ իսլահաթ վէ Թանզիմաթ հագգընտա միլլէթին սիւլիւք իտէճէյի Թարիգ. վէ բուլանաթ վէ Թանզիմաթը մաթլուպէնին պիր ան էվվէլ մէվգը իճրայէ վազը խուսուսունտա պիր լայիհա եազմագ իւզրէ, միլլէթ մէճլիսի ումումիսինին չըգան իճթիմաինտա Թէշքիլ օլունան գօմիսիօն, տիւնքի կիւն Ս. Պատրիարք Հազրէթլէրինին խանէսինտէ պիլ իճթիմա, մէմուրիեէթինէ պաշլամըշ, վէ պիր խայլի միւտտէթ միւզաքէրաթ իճրա էյլէմիշ տիր:

Մէսմուիմիզէ նազարէն, մէզքիւր գօմիսիօն ումում միլլէթին արզուսունա մուվաֆըգ սուրէթտէ պիր լայիհա Թանզիմ իթմիշ օլուպ. պու լայիհա կէլէճէք ճումա կիւնիւ միլլէթ մէճլիսինէ Թագտիմ օլունաճագ տըր:

Ս. Փրկիչ [illegible]

Մէնֆաաթը Ս. Փրկիչ խասթախանէսինէ օլմագ իւզրէ, չըգան չարշամպա աղշամըսը վէրիլէն պալօտան 1000 լիրա գատար մէնֆաաթ հասըլ օլտուղու, մա էլ մէմնունիյէ մէսմուիմիզ օլմուշտըր:

... Խմբագիր,

Սամաթիոյ երկսեռ վարժարանացս Հոգաբարձութիւնը կը փութայ իւր շնորհակալիքը հաշակել նախ

Թաղիս ազգօգուտ ընկերութիւններէն Հայկականին, որ 570 ղրուշ (ոսկէ թղթադրամ) նուէրց երկսեռ վարժարանացս զարգացման ի նպաստ:

Երկրորդ

Բոլոր Թաղեցւոց որ վարժանաց տօնին առթիւ վարժարանիս հանդէսը պատուեցին, թէ իրենց պատուաւոր ներկայութեամբն և թէ իրենց առատ նուէրովը.

Հոգաբարձութիւնս կ'խնդրէ ի Ջէնջ որ բարեհաճիք իւր կրկին պաշտօնական շնորհակալիքը ընդունել ի հրատարակութիւն Ձեր պատուական թերթին մէջ:

Ի Դիմաց

Սամ. Երկսեռ վժրնց. Հոգաբրձւթն.

Ատենադպիր — Ատենապետ

Ս. Բ[illegible] — Գ. Էօ[illegible]

1879 փետրվար 9

Սամաթիոյ

Սահակեան վարժարան

ԻԼԱՆԱԹ

Էվգաֆը միւլհագատէն չագը էվլէլ տէֆթէրտարը իպրահիմ էֆէնտի խայրաթընտան Ղալաթատա Գալաքեօյ գաբուսունտա միւնհէտիմ չէշմէ արասընտան 11 արշըն մահալլէն իպարէթ պուլունան մահալլէ քեային տուքեանը պարագասը մահալլի հէյմի Թէսլիմինտէն իթիպարէն եիւզ լիւք գայիմէ եիւզ ղրուշ հիսապը իլէ, գայիմէ Թէսավիւլուտէն գալտըրըլըրըը հալէ մէթալիք օլմագ իւզրէ չէհրի 300 ղրուշտա Թալիպի էօհտէսինտէ պուլունտուղունտան, զիյատէեէ Թալիպ օլանլարըն իլանը Թարիխինտէն օն կիւնէ գատար Էվգաֆ վարիտաթ խազինէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունմագ իւզրէ իշպու բուսուլա վէրիլտի:

12 շուպաթ, 94 — 1—5

Ճէննէթմէքեան Սուլթան Ապտիւլ Մէճիտ խան Հազրէթլէրինին իճարէի վահիտէլի ագարաթընտան Ջալթաճըա գազասընտա քեային պաղչէ վէ չայիր արազինին 94 սէնէի հալիյէ բուգը գասըմը իլթիզամընտան 95 սէնէսի գասըմընա գատար պիր սէնէլիք պէշլիւ վէ մէթալիգ օլմագ իւզրէ 900 ղրուշտա մահալլի Թալիպի էօհտէսինտէ պուլունտուղու, իշպու մահալլէն անլաշըլտըղընտան, Տէրսաատէթտէ Թալիպ օլանլարըն իլանը Թարիխինտէն նիհայէթ շուպաթըն 18ինճի կիւնինէ գատար Էվգաֆ վարիտաթ օտասընտա կէլմէլէրի իլան օլունմագ իւզրէ իշպու բուսուլա վէրիլտի: 3--2

10 շուպաթ, 94

Եաղըը խանընտա իսթ գաթտա 21 նումէրօլու օտատա, հէր կիւն էօյլէտէն սօնրա, Թիւրքճէ Ֆրանսըզճա վէ Ինկլիզճէ լիսանլարը Թէտրիս իլէ պէրապէր, Էլսինէի մէզքիւրէտէն պիլ ճիւմլէ Թահրիրաթը միւթէնէվվիյէ, եանի, մէքթուպլար Թէրճիմէսի վէ սայիրէ ուսուլու միւթթէխապէ իւզրէ Թանզիմ վէ Թահրիր, վէ Թալիպ օլանլարըն հէր վէճհլէ խօշնուտ խալըճագլարը խասսէթէն իլան օլունուր: 26—7

ԹԷ ԻՆՉ ՇԱՀԵՑԱՆՔ ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎԷՆ

Երկրորդ տիպ

Հայ՝ պատգամաւորութեան քարտուղար և խմբագրման Գ. Մինաս Չէրազի սոյն հեղինակութեան առաջին տպագրութիւնը քիչ օրուան մէջ սպառած ըլլալով, երկրորդը հրատարակուած է ցաւելուածով մը:

Կը ծախուի գլխաւորապար Գուլկասեան գրատունը, գին 75 սանդիմ:

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՈՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 24 Շուպաթ

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.		96-5/16
Օսմ. էսհամը աչըլըը		12-5/16
» » գափանուը		12-3/16
Իսթիգրազ	65	16-5
»	69	16-
»	71	54-
»	72	23-5
»	73	14-5/8
Օսմանլը պանգասը		9-5/8
Րուսիա իսթիգրազը		85-5/8
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ		–

Բարիզ, 24 Շուպաթ

Ֆրանս. Լահ. 3 % Ֆր.		79-45
» » 5 գրօնուզ		110-92, 5
Օսմ. էսհամը աչըլըը		12-40
» » գափանուը		12-40
Իսթիգրազ 65	Ֆր.	80-
» 69		77-50
» 73		73-75
Օսմանլը պանգասը		491-25
Րումէլի շիմէնտէֆէրի		48-50
Իթալիա էսհամը		76-30
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ		25-26

Վիէննա, 24 Շուպաթ

Ալթօ	ֆիօրին	99-95
Րումէլի շիմէնտէֆէրի		22-50

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն աչ. գափ.		13-20
Պու սապահ Շուպաթ 13 աչըլ.		13-22
Իսթիգ. 63 (Մուլթօն)	6 % Ֆ.	79-
» 65 »	6 % Ֆ.	79-
» 69 (Եկնար)	6	77-
» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)		24-
» 73	6 % Ֆ.	73-
Րումէլի շիմէնտէֆէր 3		47-50
Աղճէ Ֆայիզի	%	9-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Ղրէտի ժէնէրալ	5-15
Յուանմէօլ պանգասը	6-15
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-20
Թրամվայ	1-75

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշտան		Ղչ. Ֆր
Ռէյալ Մէճիտիյէ Ֆարգը		107-25
Մէթալիք	»	123-20
Պէշլը	»	184-
Գայմէ	»	440-
Ինկիլիզ լիրասը		109-13
Ֆրանսըզ ալթունու		87-12
Բօլ		89-20
Գրիմիզ ալթունու		51-45